

Lai arī normatīvs ir atļauts savienot zvērināta advokāta un maksātnespējas administratora amatus, tomēr bazas par kontrolējošo iestāžu interpretāciju attiecībā uz to, ko drīkst un ko nedrīkst valsts amatpersona saistībā ar interešu konflikta novēršanas doktrīnu, zvērinātiem advokātiem spiež izdarīt izvēli. Kopumā uz jautājumu, vai viņi vēlas kļūt par valsts amatpersonām, ir jāatbild aptuveni 140 zvērinātiem advokātiem, kas vienlaikus ir arī maksātnespējas administratori.

Maksātnespējas administratora sertifikātu ir nolīcis arī Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācijas valdes priekšsēdētājs un zvērināts advokāts Oļavs Cers. Kopmā kopš gada sākuma valsts amatpersonas statusa dēļ darbību maksātnespējas procesa administratora profesijā pārtraukušas 35 personas, no kurām 22 ir zvērināti advokāti, liecina minētās asociācijas dati, tostarp zvērināts advokāts Jānis Jurkāns, zvērināts advokāts Ainars Kreics, zvērināts advokāts Raivo Sja-deme, zvērināts advokāts Andris Mēlenders un citi. Savukārt Valsts ieņēmumu dienests uz DB uzdoto jautājumu, cik maksātnespējas administratori ir iesnieguši valsts amatpersonas deklarācijas, norāda, ka šādu informāciju nevar sniegt, jo Maksātnespējas administrācija (MAN) nav sniegusi dienestam informāciju, cik vispār šādām personām ir jābūt. Līdz ar to nav iespējams sniegt informāciju, cik ir iesnieguši deklarācijas.

Deklarācijas dēļ

«Biju spiests lūgt izbeigt mana maksātnespējas administratora sertifikāta darbību, jo nevaru riskēt ar advokāta praksi,» savu lēmumu pamest administratoru rindas skaidro O. Cers. Viņš norāda, ka administratori, kuriem 1. septembrī ir derīgs sertifikāts, ir uzskatāmi par valsts amatpersonu un viņiem ir jāraksturo gan tā devētā sākumdeklarācija, gan arī gada deklarācija. O. Cers skaidro, ka valsts amatpersonas statusu un ar to saistītās ienākumu deklarācijas iesniegšana var ietekmēt advokāta pakalpojumu saņēmēju. «Lai arī advokātiem ir ļauts nenorādīt klientus, tomēr nevienam neliedz kontrolējošām iestādēm no administratoriem,



DB jau rakstīja, ka valsts amatpersonas statusa un ar to saistīto nosacījumu dēļ maksātnespējas administratoru rindas varētu pamest daļa zvērinātu advokātu.

kuri vienlaikus arī praktizē kā zvērināti advokāti, «palūgt» papildu informāciju kādu izziņu vai skaidrojumu veidolā,» uz sacīto par to, ka klientu identifikāciju neprasa, atbild O. Cers. Viņš gan piebilst, ka bez tiem, kas pilnībā izbeiguši savu administratora sertifikāta darbību, ir tādi, kuri tā darbību ir apturējuši uz vienu gadu. Arī zvērināts advokāts Ainars Kreics DB atzīst, ka ir anulējis savu maksātnespējas administratora sertifikātu. Jautāts, kādi tam ir iemesli, viņš uzsver, ka viennozīmīgi tas ir saistīts ar to, ka administratoriem ir piemērots valsts amatpersonas statuss. «Es uzskatu, ka nevaru apvienot valsts amatpersonas statusu ar advokāta darbu, jo tas rada riskus klientiem. Zvērināti advokāti un mācītāji ir tie, kas ir tiesīgi neizpaust klienta teikto informāciju. Tāpat valsts amatpersonas ir stipri pakļautas procedurālām lietām, piemēram, var tikt noklausītas sarunas, pārbaudīts pasta vai elektronisko vēstulju saraksts,» uzsver A. Kreics. Viņš arī piebilst, ja, piemēram, tiktu noklausītas kāda maksātnespējas administratora sarunas, tad diez vai tas, kurš to darītu, izslēgtu mikrofonu, ja tiktu runāts par lietām, kas saistītas ar advokātūru. Arī zvērināts advokāts no Latvijas Zvērinātu advokātu padomes loceklis Andris Rukmanis jau iepriekš DB norādīja, ka valsts amatpersonas statusa piemērošana advokātiem spiež pamest maksātnespējas procesa administratora profesiju vai strādāt interešu konflikta apstākļos. «Šāda statusa noteikšana maksātnespējas procesa administratoriem,

kuri vienlaikus ir arī advokāti, radīs virkni negatīvu seku, tostarp apdraudot advokātu darbību, jo advokātiem jābūt neatkarīgiem un pakļautam vienīgi likumam. Uzliekot advokātiem pienākumu valsts amatpersonas deklarācijā sniegt informāciju, kura skar advokāta profesionālo darbību, valsts institūcijas sagrauj šos advokātu pamatprincipus. Rezultātā advokātiem nebūs iespējams bez interešu konflikta apvienot advokāta praksi ar maksātnespējas procesa administratora profesiju. Šādi tiek apdraudēta netraucēta advokāta tiesiskajām garantijām atbilstoša juridiskās palīdzības sniegšana fiziskām un juridiskām personām, tostarp aizstāvības nodrošināšana kriminālprocesā,» uzsver A. Rukmanis.

Rindā nestāv

«Ir arī tādi administratori, kuri jau pirms kāda laika ir apturējuši savu dalību maksātnespējas administratoru rindā, un tas būtu jānoizvēl, ka viņi pabeidz iesāktās maksātnespējas lietas, bet neuzņemas jaunu maksātnespējīgo subjektu administrēšanu,» skaidro O. Cers. Viņš pieļauj, ka arī šie cilvēki savu nākotni nesaista ar maksātnespējas administratora darbu. «Ja teju spēkā stāties ilgstošas tiesvedības spriedums, tad kādēļ administratoram būtu jāatsakās no iesāktās lietas pabeigšanas un vienlaikus arī no nopelnītās atbildības?» uz jautājumu par daļas administratoru viltcināšanos pieņem lēmumu atbild O. Cers. Viņš pieļauj, ka arī šie administratori darbu pēc kāda brīža šajā jomā pārtrauks. «Tas tomēr būs trešais administratoru aiziešanas vilnis, jo otrs manuprāt būs laikā no 1. septembra līdz 1. oktobrim, kad, mēģinot aizpildīt amatpersonu deklarāciju, daļa izlems to nedarīt,» prognozē O. Cers. Savukārt A. Rukmanis piebilst, ka šāda administratoru prakses pārtraukšana ietekmēs arī pašu maksātnespējas procesu norisi, jo lielai daļai advokātu administratoru joprojām ir aktīvi maksātnespējas procesi, tāpēc, izbeidzot administratora praksi, daudzos maksātnespējas procesos būs izmaiņas, šie procesi sarežģīsies, jo tiesāms būšot jāieceļ jauni administratori. Tas tiesu sistēmai un maksātnespējas procesiem radīsot papildu noslodzi, kas saistīta ar administratoru maiņu. Mak-



Lai arī zvērinātiem advokātiem deklarācijā ir ļauts nenorādīt klientus, tomēr nevienam neliedz kontrolējošām iestādēm no maksātnespējas administratoriem, kuri vienlaikus arī praktizē kā zvērināti advokāti, «palūgt» papildu informāciju kādu izziņu vai skaidrojumu veidolā,

Oļavs Cers, Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācijas valdes priekšsēdētājs un zvērināts advokāts.

sātnespējas procesos jauniem administratoriem jāpārņem maksātnespējīgo subjektu dokumenti un manta, būs jāaptur jau izsludinātās izsoles.

Damokla zobens

DB jau rakstīja, ka tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs norādījis – administratoriem tiks paaugstināti naudas sodi un pēc 2018. gada soda sankcijas būs procentuālā izteiksmē no vainīgā administratora kopējā apgrozījuma, līdzīgi kā sodu sistēma darbojas finanšu un kapitāla tirgus, arī konkurences tiesībās. «Tā kā administratoru var sodīt par jebkuriem pārkāpumiem, minētās soda naudas procentuālā izteiksmē no maksātnespējas administratora apgrozījuma arī, visticamāk, būs instruments, kurš

ļaus samazināt administratoru skaitu līdz nepublicējamam mērķim 100, bet pašlaik vēl ir nedaudz vairāk par 200. Pašlaik sertifikāta darbību var izbeigt par diviem pārkāpumiem, pat par tādu formālas prasības kā atsaites iesniegšanas kavējumu,» rezumē O. Cers. Jāatgādina, ka DB arī rakstīja, ka valsts amatpersonu deklarācijas aizpildīšana maksātnespējas administratoriem izgaismos administratoru kā privātpersonu darījumus, bet neatpoguļos to darbību karā maksātnespējas procesā. Administratoriem deklarāciju iesniegšanas kārtība ir tāda pati kā citām amatpersonām. Līdz ar to nekādu papildu prasību deklarācijās norādāmām ziņām nav. Jāmin arī, ka kais-

lības ap valsts amatpersonas statusa noteikšanu un deklarāciju iesniegšanu maksātnespējas administratoriem virmo jau ilgāku laiku. Katra puse pastāv kā klients savās pozīcijās – deklarāciju iesniegšanas aizstāvji apgalvo, ka administratori tiks izvilkti prokuratoru gaismā un pastiprināti uzraudzīti no visdažādākajām struktūrām, savukārt kritiķi norāda – liela brēka, maza vilna, jo deklarācijas liks administratoriem atspoguļot kopēju finanšu stāvokli, proti, saņemto atalgojumu, aizdevumus un aizņēmumus, uzkrājumus, ziņas par ģimenes locekļiem un ienemamos amatus, taču nedos nekādu kontroli pār darbībām maksātnespējas procesā.

Elīna Pankovska,
Māris Ķirsons